

Trung Quốc vẫn là mối quan ngại chính trong công tác ngoại giao Việt Nam

RFI - Vào hôm qua, 25/08/2011, WikiLeaks đã công bố gần 3000 bí mật của ngành ngoại giao Mỹ liên quan đến Việt Nam mà họ đã thu thập được.

Nội dung các bí mật này có thể được xem là một biên niên sử thu nhập và rò rỉ của bộ ngoại giao Mỹ - Việt, trong đó quan hệ tay ba Hoa Kỳ, Trung Quốc và Việt Nam khá được chú ý trong những năm gần đây.

Một cách cụ thể, WikiLeaks đã công bố toàn văn các bí mật chủ yếu đánh đi từ Đại sứ quán Mỹ tại Hà Nội và Lãnh sự quán Mỹ tại Thành phố Hồ Chí Minh, nhưng cũng có thêm một số tài liệu từ nơi khác như Đại sứ quán Hoa Kỳ ở Phnom Penh, Bộ Kinh tế và lãnh sự quán Mỹ ở Thành Đô (Trung Quốc)...

Trong số các tài liệu được WikiLeaks công bố lần này, bức điện xßa nhßt đßc vißt vào ngày 25/04/2000, do Sß quán Mỹ ở Hà Nội gửi đi nói về chuyến đi thăm Nam Đßnh của đßi sß Mỹ thßi y. Còn bức điện gửi nß đây nhßt đßc soßn thßo ngày 26/02/2010, đßc pß đßn 2 trßng hßp ngßi bß nhißm virus cúm gia cầm.

Tß năm ngoái, khi WikiLeaks bßt đßu tißt lß các bức điện mật của ngành ngoại giao Mỹ, mßi chß có mßt vài bức có liên quan đßn Việt Nam, chßng hßn nhß công đßn ngày 10/09/2009 - bàn vß nhßng ngßi có thß đßc Đßi hßi Đßng Cßng sßn đßu năm 2011 bßu lên lßnh đßo Việt Nam - hay tài liệu gửi về Bộ ngoại giao Mỹ ngày 20/01/2010 gißi thßch vì sao phái bộ Hoa Kỳ tßi Việt Nam cho rßng không nên xßp Việt Nam trß lßi danh sách đen của các nßc vì phßm quyßn tß do tôn giáo CPC.

Lần này là cß ngàn bức điện đßc công bß, lißt kê trong tßng cßng 55 trang, mßi trang gßm 50 tài liệu.

Nßi dung rßt đa dßng, đßc cßp đßn mßi vßn đß, tß kinh tß, xã hßi, cho đßn ngoßi giao, nhân quyßn hay quan hß Việt - Mỹ. Nhißu sß kißn nóng bßng đã đßc tßng trßnh và phân tích, nhß chißn đßch xua đßi các tăng ni Làng Hßng thußc Tu vißn Bát Nhã ở Lâm Đßng năm 2009, hay vißc ban hành nghß đßnh 97, cũng vào năm 2009, tißn tßi vß Vißn Nghißn cßu Phßt trißn IDS mà Tißn sĩ Nguyßn Quang A làm chß tßch phßi tß gißi tán.

Quan hß tay ba Việt Nam, Trung Quốc, và Hoa Kỳ lß dĩ nhiên đã đßc các nhà ngoại giao Mỹ tßi hißn trßng nêu bßt trong các bức điện gửi về nßc và iß mßc tiêu gßp ý cho chính sách mà Washington cßn thúc đßy về iß Hà Nội.

Trong bức điện gửi về Mỹ ngày 05/01/2010 chßng hßn, nhßm cung cßp thông tin vß quan đßm của Việt Nam đßi vßi Hoa Kỳ, chußn bß cho chuyến đi thăm của mßt phái đoàn Quốc hội Mỹ do Thßng Nghß Sĩ Bond đßn đßu, nguyên đßi sß Mỹ Michalak đã nhßn đßnh rßng Trung Quốc và Hoa Kỳ là ßu tiên trong chính sách đßi ngoßi của Việt Nam.

Theo bức điện này, Trung Quốc vßn là mßi quan ngßi chißn lßc trßng yßu của Việt Nam. Hà Nội nhßn thßc rßt rõ thß mßt cân bßng quyßn lßc của mình so vßi Bộ cß Kinh và luôn cßnh gißc

tránh làm méch lòng những cái láng giềng. Việt Nam, theo bức điện, cũng không hề tỏ ra tỏ vẻ gì về bất kỳ cách nào đó, có thể dùng Hoa Kỳ, Nga, hay Nhật Bản để "cân bằng" với Trung Quốc.

Ngoài ra, cũng theo bức điện, Đảng Cộng sản Việt Nam không thể cho dù lưu ý trong những cái điện chỉ rằng là Trung Quốc vì sự riêng biệt của họ mà không cho tình hình dân tộc được thể hiện, sau khi chĩa mũi dùi vào Trung Quốc, xu hướng dân tộc này có thể dễ dàng quay trở lại công kích chính bản thân Đảng.

Chính vì thế mà Việt Nam tìm cách duy trì mối quan hệ thân hữu và gần gũi nhất có thể được với Trung Quốc, nhưng đồng thời họ cũng tránh việc liên lạc với các quan hệ song phương đã được, liên lạc các quan hệ này vào trong một khuôn khổ đa phương. Trong bối cảnh đó, theo câu nói của Mỹ tại Việt Nam, quan hệ song phương Việt Nam Hoa Kỳ có vẻ rất tốt, cho dù Việt Nam vẫn nhận thấy rằng không muốn thúc đẩy hợp tác với Mỹ đi quá xa, quá nhanh, sao cho khi đi kháng Trung Quốc.

Cảng thành phố này đây tại Biển Đông cũng được ông Michalak phân tích. Theo ông, tâm lý nghi ngờ Trung Quốc vẫn nằm sâu trong tâm khảm của người Việt Nam, được hình thành từ lịch sử và thái độ thù địch do tranh chấp lãnh thổ tại Biển Đông nuôi dưỡng.

Theo bức điện, Việt Nam đã rất chú ý tại sự kiện Trung Quốc quay trở lại tàu Impeccable của Mỹ vào tháng 03/2009, và có thể là điều đó đã khiến cho Bộ Quốc phòng Việt Nam quyết định bay ra thăm tàu sân bay Stennis.

Ngoài ra, buổi điếu văn tại Biển Đông do Thủ tướng nghị sĩ Jim Webb tổ chức hồi mùa hè cũng được Việt Nam tiếp nhận tích cực.

Câu nói của Mỹ đã nhắc lại chính sách xuyên suốt của Mỹ là giữ trung lập trong cuộc tranh chấp chủ quyền pháp lý giữa các nước tại Biển Đông, nhưng rất quan tâm đến việc duy trì quyền tự do hàng hải, cũng như khả năng tiến hành các hoạt động hợp pháp của tàu hải quân Hoa Kỳ trong vùng.

